

Ime predpisa:

Resolucija o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030

Št. zadeve:

007-317/2021

Datum objave:

11. 6. 2021

Rok za sprejem mnenj in pripomb:

12. 7. 2021

e-naslov:

gp.mop@gov.si

Obrazložitev

osnutka Resolucije o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030

1 Pravna podlaga

Pravna podlaga Resolucije o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 je 35. člen Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg).

V skladu s tem členom:

- a) Ministrstvo za okolje in prostor v sodelovanju z drugimi ministrstvi pripravi nacionalni program varstva okolja, ki vsebuje dolgoročne cilje, usmeritve in naloge na področju varstva okolja,
- b) nacionalni program varstva okolja vsebuje zlasti:
 - povzetek poročila o okolju,
 - cilje v določenem obdobju in ukrepe za njihovo uresničevanje,
 - prednostne naloge,
 - usmeritve za razvoj dejavnosti in javnih služb varstva okolja,
 - oceno potrebnih sredstev za izvedbo programa ter njihovih virov in
 - obveznosti iz ratificiranih mednarodnih pogodb in strategij ter programov EU, ki se nanašajo na varstvo okolja,
- c) nacionalni program varstva okolja vsebuje tudi nacionalni program varstva narave po predpisih o ohranjanju narave.

2 Namen Resolucije o dopolnitvah Resolucije o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030

Namen Resolucije o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 je dopolnitev Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 s celovito, strnjeno in sistematično obravnavo javnih služb varstva okolja.

3 Vsebina Resolucije o dopolnitvah Resolucije o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030

Resolucija o dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 vsebuje poglavje 8.11 Javne službe varstva okolja, v katerem so na podlagi opredeljenega stanja in izzivov določeni cilji glede izvajanja javnih služb varstva okolja in usmeritve za razvoj njihovega izvajanja ter ukrepi, ki bodo skladno z usmeritvami podprli doseganje ciljev.

Storitve javnih služb varstva okolja so za varstvo okolja in zagotavljanje javnih dobrin kot so okoljski proizvodi in storitve zaradi zagotavljanja javnih potreb, kadar in koliko jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Javne službe se izvajajo na državni in občinski ravni.

Gospodarske javne službe so na sistemski ravni urejene v Zakonu o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, [30/98](#) – ZZLPPO, [127/06](#) – ZJZP, [38/10](#) – ZUKN in [57/11](#) – ORZGJS40), ki je nespremenjen že od leta 1993, deloma pa tudi v Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06).

Zakon o varstvu okolja in podzakonski predpisi pa urejajo sistem javnih služb varstva okolja. Skladno s tem zakonom so:

a) obvezne državne gospodarske javne službe varstva okolja:

- ravnanje z radioaktivnimi odpadki in njihovo odlaganje,
- sežiganje komunalnih odpadkov,
- ravnanje z živalskimi odpadki, ki so po predpisih na področju veterinarstva stranski živalski proizvodi kategorije 1 in 2 in
- zbiranje, predelava ali odstranjevanje določenih vrst drugih odpadkov;

b) obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- oskrba s pitno vodo,
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov in
- urejanje in čiščenje javnih površin.

Stanje in izzivi

Delovanje javnih služb varstva okolja v Sloveniji lahko na splošno ocenimo kot dobro, ker ni zaznati večjih problemov pri njihovem delovanju z vidika oskrbe potreb državljanov. [Problematična in ne dovolj sistemsko podprta je le obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja – urejanje in čiščenje javnih površin, v okvir katere sodijo tudi javne zelene površine in mestna drevesa. Zelene in druge javne površine so za doseganje ciljev blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter za kakovost okolja in javno zdravje v naselijih ključnega pomena.](#)

Podlaga za razvoj javnih služb varstva okolja pa so izzivi, ki zadevajo:

1. noveliranje predpisov,
2. izvajanje novih zahtev glede ravnanja z vodo skladno s spremenjeno zakonodajo EU glede ponovne rabe vode,
3. prakso izvajanja občinskih javnih služb varstva okolja na način, ki ne prispeva k doseganju okoljskih ciljev iz EU zakonodaje,
4. izvajanje javnih služb varstva okolja na način, ki lahko ogroža okolje in zdravje ljudi,
5. vodenje evidenc o ravnanju z odpadki,
6. zagotavljanje pitne vode ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda:
7. standarde opremljenosti centrov za ravnanje z odpadki ter infrastrukture za zagotavljanje pitne vode v odročnih krajih ter odvajanje odpadne vode manjših aglomeracijah,
8. ravnanje s preostankom komunalnih odpadkov,
9. digitalizacijo,
10. financiranje obnove infrastrukture,
11. [evidenco komunalne infrastrukture za vse javne službe varstva okolja, tudi javnih površin,](#)
12. [metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje javne službe urejanje in čiščenje javnih površin;](#)
13. nadzor nad izvajanjem javnih služb varstva okolja.

Cilji glede javnih služb varstva okolja

Pri načrtovanju in izvajanja javnih služb varstva okolja bo Slovenija sledila naslednjim ciljem:

1. izvajanje javnih služb varstva okolja bo podpiralo doseganje okoljskih ciljev,
2. izvajanje javnih služb varstva okolja bo učinkovito in ne bo bremenilo uporabnikov bolj kot v primerljivih evropskih državah,
3. zagotovljeno bo vzdržno financiranje izgradnje manjkajoče infrastrukture z uporabo sredstev kohezijskih skladov in sklada za izvajanje Načrta za okrevanje in odpornost.

Usmeritve za razvoj javnih služb varstva okolja

Usmeritve za razvoj javnih služb varstva okolja zadevajo:

- a) njihovo izvajanje skladno s predpisanimi cilji,
- b) celovito in usklajeno načrtovanje njihovega izvajanja,
- c) nadzor nad njihovim izvajanjem,
- d) javne in ažurne evidence infrastrukture za vse javne službe varstva okolja in izgradnjo nove infrastrukture,
- e) digitalizacijo-ČESA?,
- f) noveliranje predpisov in sprejem operativnih programov za vse javne službe varstva okolja,
- g) aktivnosti ozaveščanja,
- h) organizacijo MOP za obravnavo javnih služb varstva okolja.

Poglavje vsebuje tudi preglednico konkretnih ukrepov (s časovnimi roki, nosilci izvedbe in kazalci spremljanja izvedbe), ki bodo ob upoštevanju usmeritev za razvoj javnih služb varstva okolja podprli doseganje ciljev glede izvajanja javnih služb varstva okolja.

OSNUTEK

Številka:

Datum:

PREDLOG: EVA 2021-2550-0031

Na podlagi 35. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE) v zvezi s 94. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18) in na podlagi 54. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15) ter 109. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) je Državni zbor na seji dne sprejel

RESOLUCIJO

O

DOPOLNITVAH RESOLUCIJE

NACIONALNEM PROGRAMU VARSTVA OKOLJA

za obdobje 2020–2030

V Resoluciji o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 (ReNPVO20-30) (Uradni list RS, št. 31/2020) se za poglavjem 8.10 doda novo poglavje 8.11 Javne službe varstva okolja:

8.11 Javne službe varstva okolja

Stanje in izzivi

Storitve javnih služb varstva okolja so za varstvo okolja in preskrbo prebivalcev izjemno pomembne. Javne službe varstva okolja so namenjene zagotavljanju javnih dobrin kot so proizvodi in storitve, povezani z varstvom okolja, zaradi zagotavljanja javnih potreb, kadar in koliko jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Javne službe se izvajajo na državni in občinski ravni. Obseg teh storitev, izvajalce ter zavezance določajo posebni predpisi.

Gospodarske javne službe so na sistemski ravni urejene v Zakonu o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, [30/98](#) – ZZLPPO, [127/06](#) – ZJZP, [38/10](#) – ZUKN in [57/11](#) – ORZGJS40), ki je nespremenjen že od leta 1993, deloma pa tudi v Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06).

Zakon o varstvu okolja in podzakonski predpisi pa urejajo sistem javnih služb varstva okolja. Skladno s tem zakonom so:

c) obvezne državne gospodarske javne službe varstva okolja:

- ravnanje z radioaktivnimi odpadki in njihovo odlaganje,
- sežiganje komunalnih odpadkov,
- ravnanje z živalskimi odpadki, ki so po predpisih na področju veterinarstva stranski živalski proizvodi kategorije 1 in 2 in
- zbiranje, predelava ali odstranjevanje določenih vrst drugih odpadkov;

d) obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- oskrba s pitno vodo ⁽¹⁾,
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov in
- urejanje in čiščenje javnih površin.

Glede državnih gospodarskih javnih služb varstva okolja Zakon o varstvu okolja določa, da:

- a) država zagotovi izvajanje te javne službe skladno s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe,
- b) Vlada RS podrobneje predpiše dejavnosti in določi način opravljanja obvezne gospodarske javne službe, predpiše način oblikovanja in določanja cene, oskrbovalne standarde ter tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge ukrepe ter normative za opravljanje javne službe in
- c) so objekti in naprave, potrebne za izvajanje javne službe, infrastruktura državnega pomena.

Zakon ureja tudi strokovni nadzor nad izvajalci obveznih državnih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Glede občinskih gospodarskih javnih službah varstva okolja Zakon o varstvu okolja določa, da:

- a) Vlada RS podrobneje predpiše vrste dejavnosti, komunalnih odpadkov in nalog, ki se izvajajo v okviru teh javnih služb, ter metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje teh javnih služb,
- b) so objekti, [površine](#) in naprave, potrebni za izvajanje javnih služb, infrastruktura lokalnega pomena,

⁽¹⁾ 70.a člen Ustave Republike Slovenije določa, da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno.

- c) je občina dolžna zagotoviti izvajanje javnih služb skladno s predpisi,
- d) v primeru, ko občina ne zagotovi izvajanja obvezne gospodarske javne službe, to zagotovi država na območju občine in za njen račun, način zagotovitve pa določi Vlada RS.

Ureditve glede javnih služb varstva okolja v Zakonu o varstvu okolja sicer ne prenašajo zahtev evropske zakonodaje v slovenski pravni red, a delovanje javnih služb pomembno prispeva k doseganju ciljev, ki izhajajo iz te zakonodaje neposredno ali preko slovenskih predpisov.

Delovanje javnih služb varstva okolja v Sloveniji lahko na splošno ocenimo kot dobro, ker ni zaznati večjih problemov pri njihovem delovanju z vidika oskrbe potreb državljanov. To pa ne velja za javno službo urejanje in čiščenje javnih površin, kamor sodijo tudi zelene površine in drevesa, saj ministrstvo glede izvajanja te službe ni izpolnilo zakonske obveze, da predpiše metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje javnih služb, niti ni ustrezno sistemsko urejena ta infrastruktura. Zelene in druge javne površine pa so za doseganje okoljskih ciljev in ciljev blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter za javno zdravje in kakovost življenjskega okolja v naseljih ključnega pomena.

V Sloveniji dosegamo dobre rezultate pri ločenem zbiranju komunalnih odpadkov, zagotovljena je infrastruktura (zbirni centri, zbiralnice ločenih frakcij) za zbiranje komunalnih odpadkov in infrastruktura, ki nudi ustrezne kapacitete za predelavo mešanih komunalnih odpadkov. Zmožnosti infrastrukture za odlaganje preostanka komunalnih odpadkov so zadostne, delež odloženih komunalnih odpadkov pa je pod mejo (10%), določeno s predpisi za leto 2035.

Je pa glede delovanja javnih služb varstva okolja zaznati tudi specifične probleme, na katere opozarjajo izsledki analiz stanja okolja v okviru evropskega semestra, primerjalne evropske študije na posameznih področjih, poročila nadzornih organov ter druge strokovne evalvacije obstoječega sistema, in sicer glede:

1. predpisov: predpisi še ne omogočajo izvajanja spremenjene ustave glede pravice do pitne vode, mestoma so ureditve o javnih službah varstva okolja v predpisih nepregledne, ureditve posamičnih vsebin javnih služb varstva okolja v zakonu in podzakonskem predpisu so neskladne ali pa podzakonski predpis ni sprejet;
2. novih zahtev ravnanja z vodo: te so povezane s spremembo zakonodaje EU glede ponovne rabe vode in bodo vplivale na izvajanje javnih služb varstva okolja. Uvedba ukrepov za ponovno rabo vode bo prispevala k njeni trajnostni rabi ter pozitivno vplivala na okolje ter energetsko in ekonomsko učinkovitost. Na izvajanje javnih služb pa bo vplivalo tudi uvajanje načel krožnega gospodarstva v prakso ravnanje z vodo;
3. izvajanja občinskih javnih služb varstva okolja na način, ki ne prispeva k doseganju okoljskih ciljev iz EU zakonodaje: organizacija in delovanje občinskih javnih služb pomembno vplivata na doseganje okoljskih ciljev, ki so povzeti po zakonodaji EU, in za katere je odgovorna država, ki v primeru nedoseganja ciljev tudi nosi breme plačila kazni; na operativni ravni urejanje in čiščenje javnih površin zaenkrat sploh ni sistemsko podprto in nadzorovano, zato tudi ni jasno, kako in koliko sploh prispeva k doseganju okoljskih ciljev glede podnebnih sprememb;
4. izvajanja javnih služb varstva okolja na način, ki lahko ogroža okolje in zdravje ljudi: izvajalci občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja so večinoma javna podjetja ali koncesionarji. Zlasti pri občinskih javnih službah varstva okolja, ki obdelujejo komunalne odpadke ali jih odlagajo, in ki se izvajajo s pogodbenimi izvajalci s kratkoročnimi pogodbami in/ali izvajalci, ki za opravljanje dejavnosti nimajo zagotovljene (lastne) infrastrukture, je prisotna nevarnost, da pride do onesnaženja okolja in ogrožanja zdravja ljudi. To je bilo v preteklih letih izkazano prek vrste izrednih dogodkov;
5. evidenc o ravnanju z odpadki: težave pri evidencah o ravnanju z odpadki so tudi deloma posledica izvajanja javne službe z izvajalci brez lastne infrastrukture ali izvajanja občinske javne službe z napravami za obdelavo in odlaganje odpadkov izven te občine. Zaradi tega je oteženo vodenje točne evidence glede uporabnikov javnih storitev, pa tudi nezmožnost določitve prevzemnih območij za izvedbo javne službe sežiga komunalnih odpadkov, kar potencialnim koncesionarjem otežuje načrtovanje vhodnih masnih tokov v napravo za termično obdelavo odpadkov;
6. zagotavljanja pitne vode ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda: zaradi značilne razpršene poselitve je Slovenija bolj kot ostale države, kjer je urbanizacija koncentrirana v večjih mestih, na lokalno omejenih območjih soočena z izzivi zagotavljanja varne in zanesljive oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda v razdrobljenem okolju mest in mestnih središč.

Zaradi razdrobljenosti izvajalcev javnih služb je izziv tudi ekonomska učinkovitost in strokovna usposobljenost izvajalcev javnih služb, saj ti pokrivajo premajhna področja (v Sloveniji je približno 90 izvajalcev javne službe zagotavljanja pitne vode in 115 izvajalcev javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda v 212 občinah, pri čemer je v več občinah isti izvajalec obeh javnih služb). Glede na dobre prakse v drugih državah EU bi morale učinkovito podjetje izvajanja občinske javne službe varstva okolja imeti v oskrbi najmanj 100.000 prebivalcev;

7. standardov opremljenosti: Slovenija se srečuje z izzivom glede pomanjkljive osnovne infrastrukture, kljub temu da je bil s sredstvi kohezijske politike v zadnjih 15 letih zgrajen velik del infrastrukture. Za ta namen sta bili na področjih zagotavljanja oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenje odpadne vode in za izgradnjo regijskih centrov za ravnanje z odpadki vloženi več kot dve milijardi eurov.

Dodaten izziv so »sive lise pri infrastrukturni opremljenosti«, ki zadevajo zagotavljanje neoporečne pitne vode v odročnih krajih ter čiščenje in odvajanje odpadne vode v aglomeracijah pod 2000PE;

8. ravnanja s preostankom komunalnih odpadkov: pomanjkanje infrastrukture je značilno za obdelavo produktov (preostanka odpadkov) iz mehanske obdelave mešanih komunalnih odpadkov ali gorljivih ostankov predelave drugih komunalnih odpadkov, ki niso reciklabilni in je njihova kalorična vrednost previsoka za odlaganje na odlagališčih.

Premajhna pa je tudi kapaciteta obstoječe naprave za termično obdelavo preostanka mešanih komunalnih odpadkov po MBO in blat iz komunalnih in skupnih čistilnih naprav. Kapaciteta 25.000 t zadostuje za manj kot 15 % odpadkov, za katere je treba zagotoviti energetska izrabo.

Predpisi sicer dopuščajo reševanje te problematike s čezmejnimi prenosom na obdelavo izven Slovenije, vendar pri tem nastajajo dodatne težave (porast cen obdelave ali/in zapiranje dostopa s strani držav, ki ohranjajo kapacitete predelave za pokrivanje lastnih potreb);

9. digitalizacije: eden ključnih izzivov pri upravljanju javnih služb je pomanjkanje sodobnega informacijskega sistema s sposobnostjo zagotavljanja podatkov v realnem času, ki so potrebni za spremljanje, merjenje, modeliranje in upravljanje z omrežji gospodarske javne infrastrukture ter so podlaga za zanesljive podatke za odločanje in ukrepanje. Sedanji informacijski sistem tega še ne omogoča v celoti in je potreben nadgradnje. Dodatno pa na obstoječih sistemih obstajajo še velike možnosti izboljšanja ekonomske in energetske učinkovitosti sistemov na področju odpadnih voda ter sorazmerno velike izgube v vodovodnih omrežjih, ki bi jih lahko optimirali z ustrezno digitalizacijo procesov v tem sektorju;
10. trajnostnega mehanizma financiranja obnove infrastrukture: potrebna je optimizacija cen storitev javnih služb, ki jih plačujejo uporabniki. Potrebna je tudi preverba davčnega vidika področja javnih služb zaradi okoljskih dajatev in dajatev za rabo vode. Zaradi napovedanih sprememb davčne politike na ravni EU na področju zelenih dajatev je potrebno načrtovati spremembe na tem področju;
11. pomanjkljivega nadzornega mehanizma izvajanja javnih služb: sedanja razmejitev pristojnosti in sistem nadzora državnih institucij nad izvajanjem javnih služb nima ustreznega nabora informacij in pravnih instrumentov za ukrepanje. Neustrezna je tudi razpršena organiziranost posameznih funkcij med različne organe na državni ravni.

Cilji glede izvajanja javnih služb varstva okolja

Glede izvajanja javnih služb bo Slovenija sledila naslednjim ciljem:

4. izvajanje javnih služb varstva okolja bo podpiralo doseganje okoljskih ciljev,
5. izvajanje javnih služb varstva okolja bo učinkovito in ne bo bremenilo uporabnikov bolj kot v primerljivih evropskih državah,
6. zagotovljeno bo vzdržno financiranje izgradnje manjkajoče infrastrukture z uporabo sredstev kohezijskih skladov in sklada za izvajanje Načrta za okrevanje in odpornost.

Usmeritve za razvoj izvajanja javnih služb varstva okolja

Javne službe varstva okolja se izvajajo z upoštevanjem predpisanih ciljev, ukrepov in ravnanj na področju varstva okolja in varstva voda, vključno s trajnostno rabo virov [in cilji glede blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje](#). To je posebej relevantno na področju občinskih javnih služb ravnanja z odpadki, ki se morajo izvajati na način, da so doseženi predpisani cilji zbiranja, predelave, recikliranja in odlaganja odpadkov. [Glede blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje pa je ključno dobro upravljanje zelenih in drugih javnih površin in mestnih dreves.](#)

Načrtovanje izvajanja javnih služb varstva okolja mora potekati na celovit in usklajen način s sodelovanjem pristojnih organov na državni in občinski ravni. Pri tem je treba uporabiti predpisane mehanizme ali uvesti nove mehanizme vplivanja državnih organov na izvajanje vseh občinskih javnih služb varstva okolja, posebej še -v primerih, ko je to potrebno zaradi doseganja ciljev ravnanja z odpadki ali drugih okoljskih ciljev ter zagotavljanja učinkovitega izvajanja javnih služb.

Predpisan nadzor nad izvajanjem javnih služb je treba izvajati dosledno in po potrebi uvesti nove mehanizme nadzora, kadar taki mehanizmi pripomorejo k izvajanju javnih služb varstva okolja na način, ki prispeva k doseganju ciljev varstva okolja in upravljanja z vodami.

Za izvajanje javnih služb varstva okolja je pomembna dobra evidenca infrastrukture za izvajanje vseh javnih služb varstva okolja, treba pa je zagotoviti tudi izgradnjo nove infrastrukture ter vzdrževanje in obnavljanje obstoječe infrastrukture s področja vseh javnih služb varstva okolja, posebej zaradi doseganja ciljev vodne direktive in direktive o odvajanju in čiščenju. Novo infrastrukturo je treba zagotoviti za oskrbo s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadnih voda na območjih, kjer to še ni zagotovljeno. Odvajanje meteornih voda je treba ločiti od komunalne vode in sistematično povezati z urejanjem zelenih in drugih javnih površin. Načrtovanje nove in obnavljanje obstoječe infrastrukture za oskrbo s pitno vodo bo treba izvesti s ciljem zagotavljanja enakega standarda oskrbe s pitno vodo predpisane kakovosti na celotnem območju Slovenije, zmanjševanja vodnih izgub in povečane energetske učinkovitosti sistemov. Pri načrtovanju nove in obnavljanju obstoječe infrastrukture za odvajanje in čiščenje voda pa bo treba upoštevati cilje glede dobrega kemijskega, biološkega in količinskega stanja površinskih in podzemnih voda.

Zagotoviti je treba infrastrukturo za energetske izrabe nerekiclabilnih in za odlaganje neprimernih ostankov obdelave komunalnih odpadkov ter drugo manjkajočo infrastrukturo za ravnanje s komunalnimi odpadki.

Izgradnjo nove infrastrukture bo treba umestiti v državne programske dokumente, ki bodo podlaga za porabo sredstev kohezijske politike in politike okrevanja in odpornosti.

Glede izvajanja javnih služb bo treba zagotoviti višjo raven digitalizacije in z nadgradnjo informacijskega sistema za spremljanje in poročanje o izvajanju javnih služb zagotoviti boljši pregled stanja in javnih evidenc infrastrukture za izvajanje vseh javnih služb varstva okolja ter realne podatkovne podlage za načrtovanje investicij v infrastrukturo.

Novelirati bo treba zakone, ki urejajo varstvo okolja, vode in gospodarske javne službe ter podzakonske predpise:

- da bo omogočeno izvajanje 70.a člena ustave glede pitne vode,
- da bo dosežena večja preglednost ureditev glede javnih služb varstva okolja,
- da bodo odpravljene neskladnosti predpisov,
- da se enotno uredi evidenca infrastrukture za izvajanje vseh javnih služb varstva okolja,
- da bodo za vse javne službe varstva okolja določeni oskrbovalni standardi in tehnični, vzdrževalni, organizacijski ter drugi ukrepi in normativi za opravljanje teh javnih služb v skladu z Evropskimi standardi;
- z ureditvami o novih standardih trajnostne rabe vode in uvedbo načel krožnega gospodarstva,
- z ureditvami, ki bodo glede standardov izvajanja javnih služb varstva okolja upoštevali najnovejša strokovna in znanstvena dognanja glede ravnanja z odpadki in upravljanjem z vodami,
- z uvedbo novih mehanizmov za izvajanje usmeritev v praksi, vključno z večjo strokovno podporo občinam,
- da bo za vse javne službe varstva okolja sprejet operativni program izvajanja javne službe..

Konkretni ukrepi za izvajanje usmeritev bodo določeni v noveliranih ali novih operativnih programih glede ravnanja z odpadki, oskrbe s pitno vodo ter čiščenja in odvajanj komunalne vode izvajanja vseh javnih služb varstva okolja. V teh programih bodo za posamezna področja določeni tudi finančni in časovni okvir, izhodiščno in načrtovano stanje, kazalniki merjenja napredka in vrednotenje uspešnosti izvedenih ukrepov.

Do sprejema noveliranih operativnih programov pa se bodo izvajali ukrepi, določeni v Operativnem programu ravnanja z odpadki in Programu preprečevanja odpadkov, Operativnem programu oskrbe s

pitno vodo za obdobje od 2015-2020 in Operativnem programu čiščenja in odvajanja komunalne odpadne vode.

Razvoj javnih služb varstva okolja bodo spremljale aktivnosti ozaveščanja in spodbujanja splošne in strokovne javnosti glede:

- trajnostne rabe vode v gospodinjstvih, v industriji in kmetijstvu, da se podaljšuje njena uporaba in življenjski cikel,
- koncepta urbanega vodnega kroga v razvoju pametnih mest, pri čemer je digitalizacija storitev vodnega kroga ključni izziv prehoda v pametna mesta,
- predpisanega vrstnega reda ravnanja z odpadki, še posebej glede preprečevanja nastanka odpadkov in priprave za ponovno uporabo.
- pomena javnih in drugih zelenih površin in odraslih dreves ter njihove strokovne oskrbe v okviru javne službe urejanje in čiščenje javnih površin.

Za učinkovitejše načrtovanje, organiziranje in spremljanje javnih služb varstva okolja bo ustanovljena nova organizacijska enota znotraj Ministrstva za okolje in prostor, znotraj katere bodo izvajanje vse e funkcije, potrebne za učinkovito vodenje politike izvajanja javnih služb varstva okolja. Posebna skrb bo namenjena doslednemu izvajanju prepisov s področja javnih služb varstva okolja.

Za doseganje ciljev bodo izvedeni ukrepi, prikazani v preglednici.

Preglednica 15a: ukrepi za doseganje ciljev glede javnih služb varstva okolja

Vrsta ukrepa	Ukrep	Kazalnik ukrepa	Nosilec / sodelujoči	Rok
Priprava zakonodaje	Noveliranje Zakona o varstvu okolja	Noveliran zakon	MOP	2021
	Noveliranje Zakona o vodah	Noveliran zakon	MOP	
	Noveliranje Zakona o gospodarskih javnih službah	Noveliran zakon		
	<u>Sprejem novega zakona o javnih gospodarskih službah varstva okolja</u>			
Izvajanje in noveliranje operativnih programov	Izvajanje operativnih programov: Operativni program ravnanja z odpadki in Program preprečevanja odpadkov, Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2015-2020 Operativnem programu čiščenja in odvajanja komunalne odpadne vode	Ukrepi izvedeni v skladu z operativnimi programi	MOP	Stalna naloga
	Noveliranje Operativnega programa ravnanja z odpadki in Programa preprečevanja odpadkov	Noveliran program	MOP	2021
	Noveliranje Operativnega programa glede ravnanja s pitno vodo	Noveliran program	MOP	2022
	Noveliranje Operativnega programa glede čiščenja in odvajanja komunalne vode	Noveliran program	MOP	2022
	<u>Sprejem operativnega programa za izvajanje javne službe urejanje in čiščenje javnih površin</u>			
	Vzdrževanje in izgradnja infrastrukture za javne službe varstva okolja	<u>Poenotenje pravnih podlag in ureditev javnih evidenc infrastrukture za izvajanje vseh javnih služb varstva okolja</u>		
Vzdrževanje infrastrukture za oskrbo s pitno vodo in za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v skladu z operativnim programom		Vzdrževana infrastruktura	MOP	Stalna naloga
Izgradnja nove infrastrukture za oskrbo s pitno vodo in za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v skladu z operativnim programom		Zgrajena infrastruktura	MOP	Stalna naloga
Nadgradnja informacijskega sistema	Nadgradnja informacijskega sistema za spremljanje in poročanje o izvajanju javnih služb varstva okolja	Izvedena nadgradnja	MOP	2023
Ozaveševalne aktivnosti	Ozaveševalne aktivnosti	Izvedene aktivnosti	MOP	Stalna naloga

